

Landstingsstyrelsen
Landstinget i Uppsala län
Box 602
751 25 Uppsala

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – 4 kap. patientdatalagen

Datainspektionens beslut

Datainspektionen förutsätter att *Landstingsstyrelsen*, Landstinget i Uppsala län, i enlighet med sin åtgärdsplan, genomför de aktuella åtgärderna omgående.

Ärendet avslutas, men kan komma att följas upp.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har i beslut den 3 april 2012 förelagt *Landstingsstyrelsen*, Landstinget i Uppsala län (härefter Landstinget) att ge in en skriftlig åtgärdsplan avseende hur man avser att åtgärda bristerna som rör behörighetsstyrning och åtkomstkontroll inom ramen för den inre sekretessen samt bristen beträffande att Landstinget på begäran av en patient inte kan lämna korrekt information om den direktåtkomst och elektroniska åtkomst till uppgifter om patienten som har förekommit. Av åtgärdsplanen skulle även framkomma när dessa åtgärder kommer att vara genomförda. Vidare skulle Landstinget, i samband med inlämnandet av åtgärdsplanen, även ge in en aktuell behovs- och riskanalys, som ligger till grund för behörighetstilldelningen i funktionen "Läkaranteckningar LUL".

Redogörelsen till Datainspektionen

Behovs- och riskanalys

Landstinget har den 4 juni 2012 till Datainspektionen inkommit med en behovs- och riskanalys beträffande "Läkaranteckningar LUL" samt en

åtgärdsplan. Deltagande grupper på behovs- och riskanalysen har varit chefläkare inom LUL, jurist, informationssäkerhetsansvarig, vårdsystemsamordnare och administratörer EPL-förvaltning. Av redogörelsen framkommer i huvudsak följande.

Behörighetstilldelningen

Respektive verksamhetschef ansvarar för att behörighetstilldelning till olika system föregås av en behovs- och riskanalys samt att behörighetstilldelningen följs upp. Detta är en viktig del i Landstingets informationssäkerhetsarbete. Efter Datainspektionens kritik anser Landstinget att det finns anledning att förnya dessa behovs- och riskanalyser, främst med avseende på vyn "Läkaranteckningar LUL". Vyn har fram tills nu tilldelats samtliga läkare.

I och med denna behovs- och riskanalys tar chefläkargruppen beslut om vad som gäller på övergripande nivå inom Landstinget. Dock måste respektive verksamhetschef själv göra en förnyad behovs- och riskanalys som gäller för just den enhetens läkargrupper. Ett uppdrag ska läggas på respektive verksamhetschef att göra en förnyad behovs- och riskanalys för sina respektive läkargrupper. Riktlinjerna och förutsättningarna för denna ska tydliggöras centralt så att samtliga verksamhetschefer gör sin bedömning utifrån samma bedömningsgrund och utifrån samma kunskaper om patientdatalagen. Denna förnyade behovs- och riskanalys kommer att göras efter den behörighetsstruktur som finns. Dagens behörighetssystem i systemet Cosmic tillåter att behörighetstilldelning görs per behörighet (roll). Den förnyade behovs- och riskanalysen ska vara klar den 1 november 2012.

Läkarna inom Landstinget, i systemet Cosmic, är indelade i grupper som i sin tur kan ha olika behörigheter. Det framkommer att det för närvarande finns 138 olika behörigheter när det gäller läkarna inom Landstinget.

Förutom läkare har idag även följande personalgrupper behörighet till "Läkaranteckningar LUL": Centrala administratörer, Anestesi- och intensivvård, Akutmottagningen, Centraloperation, Smittskydd och Journalenheten CESÅ. Landstinget bedömer att personal på Akutmottagningarna behöver denna vy. Däremot är bedömningen att vissa delar av personalen från Centraloperation samt Anestesi- och intensivvård möjligen skulle kunna exkluderas. Respektive verksamhetschef måste dock göra den bedömningen.

Vidare har beslut tagits att samtliga läkarstuderande ska fråntas behörigheten till vyn "Läkaranteckningar LUL". Även om Landstinget anser att de studerande under vissa förutsättningar har befogenhet att använda vyn kan de klara sig utan denna under utbildningstiden. Motiveringen är att de studerande sällan ställs inför akuta situationer och att man därigenom har

tiden som behövs för att gå igenom "enhetsvyerna" istället. Universitetet ska informeras om denna förändring innan den träder i kraft och det är en chefläkare som ansvarar för denna information.

Landstinget uppger att åtgärderna ovan, i samband med en förnyad behovs- och riskanalys gällande läkargrupperna, som slutresultat ska ge ett behörighetssystem där endast de grupper som verkligen har behovet har erhållit behörighet till vyn "Läkaranteckningar LUL". Vidare uppger Landstinget att den personal som inte har detta behov därigenom slipper att av misstag eller av okunskap använda denna vy och således även slippa eventuella misstankar om dataintrång som kan uppkomma.

Loggar

En felaktig loggfunktion i systemet Cosmic har inneburit att när vårdpersonalen går in i "osigneratlistan" genereras ett loggavtryck för vart och ett av de anteckningar som finns där. Detta utan att de i verkligheten varit öppnade. Resultatet har blivit att det i loggar utlämnade till patienter funnits ett stort antal loggavtryck där anteckningen i verkligheten inte varit öppnad. Funktionen är direkt felaktig och har för ett antal patienter genererat mycket stora loggar där Landstinget inte med säkerhet kunnat avgöra vad som "lästs och inte".

Efter en dialog med Cambio är nu detta rättat och ett loggavtryck sätts nu endast när själva anteckningen öppnas. Det räcker alltså inte längre att gå in i "osigneratlistan", utan anteckningen måste öppnas. Loggen kommer följaktligen att kunna visa att ett aktivt val har gjorts av vårdpersonalen och att anteckningen verkligen har öppnats.

Landstinget är enligt Cambio det enda landsting som haft detta problem med "osigneratlistan" på grund av en felaktig inställning gällande loggningen.

Övrigt

Landstinget avser att försöka påverka Cosmics kundgrupp för att på så sätt ge Cambio i uppdrag att göra en förstudie gällande Cosmic och "Läkaranteckningar". Syftet är att förbättra systemet Cosmic så att användandet av "Läkaranteckningar" kan minskas till ett absolut minimum. Bedömningen är att man då kan göra det enklare för vårdpersonalen att direkt se vid vilka enheter det finns journalinformation. Man skulle då som vårdpersonal, i många situationer, kunna välja en eller flera enhetsvyer istället för "Läkaranteckningar LUL".

Landstinget anser slutligen att grundproblematiken ligger i under vilka omständigheter vyn används. Om man som läkare ska använda vyn

”Läkaranteckningar LUL” måste läkaren först ha gjort ett aktivt val utifrån att denne, i vården av patienten, har behov av att se anteckningar från hela landstinget. Har läkaren gjort detta aktiva val, och i övrigt uppfyller kravet på en aktuell vårdrelation, ser Landstinget inget hinder att använda vyn.

Landstingets uppfattning är att landstinget, med en på verksamhetsnivå väl genomförd behovs- och riskanalys, tydliga riktlinjer kombinerat med informationsinsatser samt rättandet av felet med ”osigneratlistan”, uppfyller patientdatalagens krav samtidigt som patientsäkerheten upprätthålls på nuvarande nivå.

Skäl för beslutet

Det har i ärendet framkommit att Landstinget, efter Datainspektionens beslut den 3 april 2012, för närvarande håller på att genomföra olika åtgärder för att kunna leva upp till de aktuella bestämmelserna i 4 kap. 2 § patientdatalagen och 2 kap. 6 § SOSFS 2008:14 samt 4 kap. 3 § patientdatalagen och 2 kap. 11 § SOSFS 2008:14. Dels har Landstinget upprättat en åtgärdsplan där det framgår hur Landstinget ska komma till rätta med bristerna, dels är en förnyad behovs- och riskanalys aktuell.

Datainspektionen anser att redogörelsen visar att Landstinget har intentionen att leva upp till de aktuella bestämmelserna i patientdatalagen och SOSFS 2008:14, och ställer sig positiv till åtgärdsplanen samt den förnyade behovs- och riskanalysen.

Datainspektionen saknar dock information beträffande när de olika åtgärderna kommer att vara genomförda, bortsett från verksamhetschefernas förnyade behovs- och riskanalys för sina läkargrupper gällande åtkomst till vyn ”Läkaranteckningar LUL”, vilken ska vara klar den 1 november 2012.

Datainspektionen förutsätter att Landstinget, i enlighet med sin åtgärdsplan, genomför de aktuella åtgärderna omgående.

Ärendet avslutas, men kan komma att följas upp.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Detta beslut har fattats av tillsynschefen Erik Janzon i närvaro av juristen Maria Bergdahl, föredragande.

Erik Janzon

Maria Bergdahl

Kopia till:

Informationssäkerhetsansvarig, Landstinget i Uppsala län (per e-post)